

การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5

นายจิรศักดิ์ เจริญวรรณ*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การในการปฏิบัติงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ประจำปีการศึกษา 2560 ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 เก็บข้อมูลช่วงวันที่ 15-26 มกราคม พ.ศ. 2561 พบว่า1.) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2.)ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านเกือบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้ความสามารถ ที่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน3.)ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

คำสำคัญ

คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ

บทนำ

สภาวะการณ์ช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอย่างมาก ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของโลกสามารถเชื่อมโยงข่าวสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว เกิดเป็นเครือข่ายที่ไร้พรมแดน เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น ณ ที่หนึ่งย่อมที่จะต้องส่งผลกระทบต่อกัน ทันทีในวงกว้าง จากกระแสของพลวัตดังกล่าวทำให้โลกเข้าสู่มิติสัมพันธ์รูปแบบใหม่ ซึ่งทำให้เกิดความพยายามในการที่จะจัดระเบียบโลกภายใต้มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการศึกษาที่ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบในด้านของ การเป็นโอกาสและเป็นภัยคุกคามในเวลาเดียวกัน ต่อมาการพัฒนาของทุกประเทศทั่วโลก ภายใต้ กระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ และเปิดกว้างออก สู่นานาชาติมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิรูประบบราชการ และปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนา ศักยภาพของประเทศสู่การแข่งขันบนเวทีนานาชาติ และการพัฒนาที่นำไปสู่ยุคสังคม เศรษฐกิจ ฐานความรู้ (Knowledge-based economy society) ที่ประชาชนสามารถที่จะเรียนรู้ สร้างความรู้ และสามารถที่จะใช้ความรู้ในการผลิตเพื่อการแข่งขันได้อย่างมีมาตรฐาน ในขณะที่เดียวกันก็สามารถ รักษาเอกลักษณ์ของความเป็นไทยได้ เพราะฉะนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิรูประบบ การศึกษา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และ โอกาสในการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้สามารถเรียนรู้ สืบค้นความรู้ จัดเก็บความรู้และสามารถใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2555, หน้า 1)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, หน้า 65) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไทยที่จะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 โดยที่สัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๕.๘ ของจำนวนประชากรทั้งหมด ในขณะที่จำนวน ประชากรวัยแรงงานได้เริ่มลดลงมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ เป็นต้นมา ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในภาวะ ที่ผลิตภาพแรงงานไทยก็ยังต่ำ เนื่องจากปัญหาคุณภาพแรงงาน ความล่าช้าในการพัฒนาเทคโนโลยี และปัญหา การบริหารจัดการจึงเป็นข้อจำกัดในการเพิ่มขีด

ความสามารถในการแข่งขันและศักยภาพการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งการสร้างรายได้ และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนด้วย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา คุณภาพคนพบว่ายังมีปัญหาในแต่ละช่วงวัยและส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงกันตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่พัฒนาการ ไม่สมวัยในเด็กปฐมวัย ผลลัพธ์ทางการศึกษาของเด็กวัยเรียนค่อนข้างต่ำ การพัฒนาความรู้และทักษะของ แรงงานไม่ตรงกับตลาดงาน ขณะที่ผู้สูงอายุมีปัญหาสุขภาพและมีแนวโน้มอยู่คนเดียวสูงขึ้น ครอบครัว มีรูปแบบที่หลากหลายและเปราะบางสูงส่งผลต่อการบ่มเพาะให้เด็กเติบโตอย่างมีคุณภาพ ประกอบกับ การเลื่อนไหลของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทยผ่านสังคมยุคดิจิทัล ในขณะที่คนไทยจำนวน ไม่น้อยยังไม่สามารถคัดกรอง และเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ส่งผลต่อวิกฤตค่านิยม ทศนคติ และ พฤติกรรมในการดำเนินชีวิต

การพัฒนาในระยะต่อไปจึงต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคน ให้มีความสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่กลุ่มเด็กปฐมวัยที่ต้องพัฒนาให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะ การเรียนรู้ และทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ ควบคู่กับการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม มีทักษะความรู้ และ ความสามารถปรับตัวเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงรอบตัวที่รวดเร็ว บนพื้นฐานของการมีสถาบันทางสังคม ที่เข้มแข็งทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันชุมชน และภาคเอกชนที่ร่วมกัน พัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพสูง อีกทั้งยังเป็นทุนทางสังคมสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ซึ่ง ภารดี อนันต์ นาวี (2557, หน้า 321) ได้กล่าวถึงการศึกษาว่า การศึกษาจัดว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม การให้บุคคลในชาติมีคุณภาพ มีศักยภาพ เพื่อเป็น กำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ ต้องอาศัยกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาช่วยสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ เจตคติ ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ตนอาศัยแล้วนำความรู้ความเข้าใจมาแก้ไขปัญหา รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิต และ สังคมให้ดีขึ้น

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะ มีความรู้ ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นผู้นำ โดยเฉพาะเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีความสามารถทาง การบริหาร และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 55 กำหนดให้มืองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ให้มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ ออกและเพิกถอน ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนา วิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา และด้วยหลักการดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ จึงจะบริหารและจัดการศึกษาประสบความสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2544) ได้สรุปผลที่คาดว่าจะได้รับการปฏิรูปการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการที่ชัดเจนในสังคมไทย 9 ประการ ดังนี้ 1) จะเพิ่มคุณภาพของคนไทย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ 2) จะทำให้เกิด ความเสมอภาคและสิทธิทางการศึกษา 3) จะทำให้สังคมเกิดศรัทธาต่อความสามารถของครู และบุคลากรทางการศึกษา 4) จะเพิ่มความเข้มแข็งให้สถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักของการเปลี่ยนแปลง 5) จะทำให้เกิดการกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6) จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ตามหลักการคนทั้งมวลเพื่อการศึกษา (All for education) 7) จะทำให้เกิดเอกภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของระบบการบริหารการศึกษา 8) จะทำให้ชุมชนเข้มแข็งและสังคมก้าวหน้า 9) จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางการเมืองและจะส่งผลให้กระบวนการปฏิรูปการเมือง สัมฤทธิ์ผลได้

สภาพปัญหาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ได้ประสบปัญหาในเรื่อง การโยกย้ายสับเปลี่ยนผู้บริหารอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้การทำงานของโรงเรียนประสบกับปัญหาการบริหารงานไม่ต่อเนื่อง บางครั้งผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่ยังไม่มีประสบการณ์เท่าที่ควร หรือมีทัศนคติที่แตกต่างจากผู้บริหารคนเดิม มีคุณลักษณะที่ไม่ตรงกับความต้องการของครูผู้สอน ส่งผลให้มาตรฐานในการบริหารงานแตกต่างกัน การบริหารงานหยุดชะงัก ทำให้เกิดปัญหาการนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ล่าช้า

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหาร มืออาชีพตามความเห็นของครู ในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมืออาชีพนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของผู้บริหารให้เป็นมืออาชีพ เพื่อให้การจัดการศึกษาเกิดประสิทธิผล ตามเป้าหมายที่วางไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของ โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ของครูผู้สอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ(Independent Variables) มี 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1.1 เพศ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ชาย
- 2) หญิง

- 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

- 1) 0 – 5 ปี
- 2) 6 – 10 ปี
- 3) 11 – 15 ปี
- 4) 16 – 20 ปี
- 5) มากกว่า 20 ปี

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ซึ่งแบ่ง

ออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. ด้านบุคลิกภาพ
3. ด้านความรู้ความสามารถ
4. ด้านวิสัยทัศน์
5. ด้านการบริหารจัดการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านท่าข้าม โรงเรียนบ้านวังลู่ โรงเรียนบ้านแอ่นจัดสรร โรงเรียนบ้านตาลเหนือ โรงเรียนบ้านบงตัน โรงเรียนบ้านอูตูมและโรงเรียนบ้านนาเกียน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 103 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการศึกษาคูณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.6 – 1.0 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 103 ฉบับระหว่างวันที่ 15-26 มกราคม 2561 ได้ติดตามจนได้รับแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการหาค่าความถี่ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบที (t-test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิจัย

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านเกือบทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านความรู้ความสามารถ ที่ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5
มีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในปัจจุบันนี้ความคาดหวังในตัวผู้บริหารมีมากยิ่งขึ้นสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลก เทคโนโลยี และสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ความรู้ต่างๆ ก็สามารถแสวงหาได้อย่างง่ายดายส่งผลให้การคาดหวังให้ผู้บริหารสามารถเป็นผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนเพิ่มมากยิ่งขึ้นตามการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมญา สมัครคดี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนมไพ ไชยบุตร (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยแยกรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่า ครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารต้องมีคุณลักษณะ ที่แสดงออกถึงความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลอื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยไม่ใช้อำนาจหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองโดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม มีความรับผิดชอบ และมีความมุ่งมั่นในการบริหารงาน เป็นผู้ประพฤติตามกฎระเบียบ และจรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีวินัยในตนเอง เพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และไม่เอารัดเอาเปรียบเห็นแก่ตัวโดยไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัย ชนภัทร เกิดประกอบ (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพกับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษาอ่างทองผลการวิจัย พบว่าด้านความซื่อสัตย์ ด้านคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ธีรรัตน์ ดีชู(2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านบุคลิกภาพ พบว่าครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักบริหารที่มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ มีอารมณ์มั่นคง มีกิริยามารยาทเป็นที่ยอมรับของสังคม แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน นั้นเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นคุณลักษณะบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี จะเกิดความมั่นใจในตนเอง มีพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเหมาะสม เป็นที่ยอมรับและเป็นที่

ชื่นชมของสังคมทั่วไป ย่อมส่งผลให้การทำงาน และการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างราบรื่น และมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัย นิทยา ทองไทย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง ด้านบุคลิกภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยงานวิจัย ธีรารัตน์ ธิษฐ(2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านความรู้ความสามารถ พบว่าครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายงานของสถานศึกษากฎระเบียบและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สามารถกำหนดงานมอบหมายงานให้กับบุคลากรในองค์กรได้อย่างเหมาะสม มีความรู้ความสามารถในการวางแผน พัฒนาและใช้แผนปฏิบัติการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินต์สุจิ มงคล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับ มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิทยา ทองไทย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง ด้านความรู้ความสามารถ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านวิสัยทัศน์ พบว่าครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานของผู้บริหารจะเกิดประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารจะต้องรู้จักวางแผนกลยุทธ์ได้ดี มีความสามารถในการมองการณ์ไกล ทนต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ก้าวสู่ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินต์สุจิ มงคล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในด้านวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิทยา ทองไทย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง ด้านวิสัยทัศน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการบริหารจัดการ พบว่าครูมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการบริหารมาพัฒนา การบริหารงานด้านต่าง ๆ ภายในสถาบันการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ตัวความเป็นเลิศในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมทั้ง มีความสามารถในการบริหารทรัพยากร บุคคล เงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารจัดการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด มีความสามารถในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งในสถานศึกษาและชุมชนมาช่วยจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุตติ กรุทหลวง และสมชาติ บุญมณี (2552) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้บริหารมือ

อาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะความเป็น ผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิ์ แสงทอง(2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเชิงคำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็น แตกต่างกันในภาพรวมและรายด้านเกือบทุกข้อ เนื่องจากเพศที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยกับพรพิมล นิยมพันธุ์ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิดารัตน์ ดีชู (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ แตกต่างกัน

2.1. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นในด้านความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครูทุกเพศมีความคิดเห็นว่า ความรู้และความสามารถเป็นสิ่งจำเป็นในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนมไพ ชัยบุตร (2557) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ ไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพล อานนท์ (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนะต่อผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ของครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบัน ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์แตกต่าง

กันต่างมีความคิดเห็นว่าการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ให้เป็นไปตามเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งการที่จะเป็นผู้บริหารมืออาชีพนั้น จะต้องมีการสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ให้มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพอยู่ในตัวเองเสียก่อน ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกันจึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชฌ ชัยสุพรรณ(2550) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ทั้งด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลและด้านการบริหารจัดการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา ผลอินทร์ (2555) ซึ่งได้ศึกษาลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ ประเสริฐ อินทะมนต์ (2557) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 25 พบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 25 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ควรนำผลการวิจัยชิ้นนี้ไปจัดการพัฒนาปรับปรุงผู้บริหารสถานศึกษา ให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษากำหนด โดยเน้นการมีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพให้มากที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ โดยพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ความสามารถต่าง ๆ ทั้งเรื่องภายในและภายนอกสถานศึกษา เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ที่สามารถนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
3. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ใช้เวลาค่อนข้างน้อย จึงทำให้ได้ผลการวิจัยที่ไม่ตรงกับสมมติฐานในการทำวิจัยครั้งหน้าควรใช้เวลาในการทำวิจัยให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนมากขึ้นกว่านี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). การบริหาร โรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2550
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน, 2554
- วีระ ประเสริฐศิลป์. (2546). ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2546
- นิตยา ทองไทย. (2559). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท สิงห์บุรี และอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธงชัย เจนโกศล. (2557). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 . วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- พนมไพร ไชยบุตร. (2559). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- วรรณิ แสงทอง. (2559). คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเชิง คำ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์หาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา
- จินต์สุจิ มงคล. (2555). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ธิดารัตน์ ดีชู. (2560). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ เทพสตรี.
- เขาวานภู เพ็งคาสุกัน โธ. (2556). แนวทางการพัฒนาตนเองเพื่อการบริหารมืออาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.